

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Ecclesia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

omni delicta contra conscientiam, sed sunt reliqua peccati originis, caligo, dubitationes, carnalis securitas, errantes flammæ vitiosorum affectuum, & omissiones, vel ignorantia non affectata.

Hæc mala extenuant quidam, & nominant deformitates præter legem Dei. Sed hæc cæcitas valde reprehendenda est, & magis considerandum: magnitudo mali in hac tota immundicie, quæ est contraria legi & voluntati Dei: & rursus magnitudo misericordie & beneficij filij Dei, regentis hæc tristitia & magna vulnera in hac misera natura.

Ivbr autem Paulus his malis repugnare spiritu, id est, Atticus, Scipio, frænant vitiosos affectus ratione: sed Ioseph, Paulus, frænant spiritu, id est, Spiritus sancti motibus, vero dolore, vera fide, timore Dei, & invocatione.

Dolbr Paulus, sentiens dubitationes, aut alios errantes motus: & fide statuit, hanc immundiciem regi à Mediatore: & timore Dei se reprimit, ne obtemperet iræ, aut alijs errantibus motibus. Et simul inuocat Deum, & petit auxilium, Cor mundum crea in me Deus, Psal. 50.

Cum hoc modo repugnamus prauitati, quæ adhuc reliqua est in reatis, teguntur hæc mala, & dicitur peccatum non regnans, seu veniale, & non effunditur Spiritus sanctus. Hanc doctrinam de discrimine peccatorum veram, perspicuam, & Ecclesiæ necessariam esse, manifestum est. De qua tamen quales labyrinthi disputationum sunt in libris aduersariorum, multi norunt.

Postquam vero breuiter exposuimus summam doctrinæ de iustificatione, nunc & argumenta, quæ contra hanc sententiam obijciuntur, explicanda & restauranda erant. Sed quia alij alia obijciunt, confessionem nostram restitimus, & offerimus nos ad longiores explanationes in singulis membris confessionis.

DE ECCLESIA.

Vult Deus intelligi, genus humanum non casu nasci, sed à Deo conditum esse, & conditum non ad æternum exitium, sed vt colligat sibi in genere humano Ecclesiam, cui in omni æternitate commanet sese, suam sapientiam, bonitatem, & læticiam. Et vult conspici filium, propter quem, & per quem inenarrabili sapientia & immensa misericordia hanc miseram naturam hominum restituit. Ideo semper in genere humano cætum esse voluit, cui tradidit doctrinam de Filio, & in quo Filius ipse instituit & conseruauit ministerium custodiendæ & propagandæ eius doctrinæ, per quam & efficax fore, est, & erit. Et multos ad se conuertit, sicut manifeste inquit Paulus Rom. 1. Euangelium est potentia Dei, ad salutem omni credenti.

Sed mirandum & dolendum est, maximam partem generis humani,

S r humani,

humani, horribili furore contemnere vocem & testimonia Dei, & filium Dei: & in ipso cœtu, qui nomen habet Ecclesia, multas dissidiationes semper factas esse, & veram Ecclesiam ab externis & domesticis hostibus oppugnatam esse. Hæc dissidia cum hominibus tuentur, & quidem vident imperijs, multitudine & gloria antecedere eos, qui alias doctrinas pugnautes cum Euangelio amplectuntur, & habitant an sit aliqua Dei Ecclesia, quanam, & qualis, & ubi sit.

A c prophanis dijudicatio difficilis est: sed vera Ecclesia ex testimonijs diuinis, vnde, sint tanti hominum furores, & immo tamen seruari Ecclesiam Dei: & discernit eam à cæteris gentibus, scit quanam, qualis, & ubi sit. V r igitur contra has doctrinas magis confirmarentur omnes sancti, articulus in Symbolo propositus est: Credo esse Ecclesiam sanctam catholicam. Hac positione affirmamus non abiectum esse totum genus humanum à Deo, esse, & mansuram esse aliquam veram Ecclesiam, ratas esse Dei in missione, adhuc regnare filium Dei, recipere & saluare inuocantem. Et hac erecti consolatione, Deo gratias agimus, & cum inuocamus, & petimus, accipimus, & expectamus æterna bona.

P r o t i n hanc commonefactionem & consolationem articulus in Symbolo citatur, cum quidem hæc ipsa doctrina de conseruatione Ecclesie, & ipsius repetita sit in concionibus diuinis, vt Esaiæ 59. Hoc factum meum cum eis, dicit Dominus, Spiritus meus qui est in te, & mea quæ posui in ore tuo, non recedent ab ore tuo, nec ab ore fratris tui, dicit Dominus, deinceps & in sempiternum. Et Dominus inquit, Matt. 28. Ego vobiscum sum omnibus diebus, vsq; ad consummationem sæculi. Est & hæc dulcis consolatio, quod non alibi finit vitam æternam, nisi in cœtu vocatorum, iuxta illud Roman. 8. Quæritur, hos & vocauit.

N o n vagentur animi, intuentes hoc cæterum corpus Ecclesie, & somniantes forsassis alibi aliquos qui norant Euangelium, tamen esse sanctos & domicilium Dei, Patris, Scipionem, Aristidem, & similes. Sed huc refer oculos. In hoc cœtu vocatorum certo scias aliquos electos esse, & ad hunc cœtum coniungo, confessione & inuocatione. Sicut dicit Psalm. 26. Visitationem tuam Domine, hoc requiro, vt habitem in domo Domini, omnia dies vitæ meæ, vt videam voluntatem Domini, & visitem templum eius.

N o n igitur de Ecclesia, tanquam de Idea Platonicam quærimus, sed Ecclesiam monstramus, quæ conspici & exaudiri potest iuxta illud Psalm. 18. In omnem terram exiuit sonus eorum. Vnde exaudiri filium æternus Pater, in toto genere humano, sicut inquit, Match. 17. Hunc audite. Et Psalm. 2. Ego constitui regem in monte Sion, prædicabo præceptum: Dominus dixit ad me, filius meus es tu, ego hodie genui te, Et nunc reges intelligite, &c.

DICIMVS igitur Ecclesiam visibilem in hac vita. coetum esse
 plebsentium Euangelium Christi, & recte ventium Sacramentis,
 pro quo filius Dei per ministerium Euangelij est efficax, & multos ad
 vitam aeternam regenerat, In quo coetu tamen multi sunt non sancti,
 sed de vera doctrina consentientes: vt Mariae tempore erant Eccle-
 sia, Zacharias, Simeon, Ioseph, Elisabeth, Maria, Anna, Pastores, &
 alij multi, qui de pura doctrina consentiebant, & audiebant non Sa-
 ducos aut Phariseos, sed Zachariam, Simeonem, Annam, Mari-
 am, & similes, &c. Nam etiam cum valde exiguus coetus est, tamen
 Deus aliquas reliquias seruat, quarum vox & confessio exauditur, &
 subinde ministerium instaurat, iuxta illud Esaiæ 1. Nisi Dominus
 reliquisset nobis semen, sicut Sodoma essemus, &c.

I T Aqueque fit Ecclesia, & qualis sit, & vbi sit, hae descriptio indicat,
 summa ex manifestis testimonijs diuinis. Nihil dubium est, Ecclesi-
 am alligatam esse ad Euangelium, vt Paulus inquit Galat. 1. Si quis
 aliud Euangelium docet, anathema sit. Et Iohan. 10. Oves meae vo-
 cem meam audiunt. Et Iohan. 14. Si quis diligit me, sermonem meum
 seruet, & Pater meus diliget eum, & veniemus ad eum & mansio-
 nem apud eum faciemus. Et Iohan. 17. Sanctifica eos in sermone tuo, ser-
 mo tuus est veritas.

N O N sunt igitur membra Ecclesiae Dei,
 etiam si titulum & imperia tenent, Sadducæi, Pharisei, & similes,
 Pontifices, & alij, qui aliam doctrinam proponunt, dissentientem ab
 Euangelio, & stabiliunt idola pertinaciter.

M A N I F E S T V M
 est autem, aliud genus doctrinae, dissentiens ab Euangelio, aduersa-
 rios tradere & propugnare, qui docent legem Dei impleri obedi-
 entia nostra in hac vita, & hanc obedientiam mereri remissionem pec-
 catorum. Item, Hae obediencia homines iustos esse coram Deo.
 Item, Pravam concupiscentiam non esse peccatum, nec malum pu-
 gnans cum lege Dei.

I T E M, dubitandum esse conuersis, an
 sinceritatis, & hanc dubitationem non esse peccatum. Item, Inuo-
 candos esse homines mortuos. Item, Cultus Dei esse discrimina ci-
 borum, vota monastica, & alios ritus sine mandato Dei electos. Item,
 Oblationem in Missa mereri facienti & alijs, viuis & mortuis remis-
 sionem peccatorum, & alia. Item, alias prophanationes Sacramenti
 multiplices & horrendas.

I T E M, Episcopos posse instituere
 cultus Dei, & peccata mortalia esse violationem cultuum, qui ab
 eis inhibentur. Item, posse legem de coelibatu imponere vlli ordi-
 ni hominum. Item, Enumerationem singulorum delictorum neces-
 sariam esse ad remissionem peccatorum. Item, Satisfactiones Ca-
 nonicas compensationes esse poenarum purgatorij.

I T E M Synodos, in quibus soli Episcopi dicunt sententias,
 non posse errare. Item, Qui consecrant olea, & alias res sine man-
 dato

dato diuino, & tribuunt eis vim diuinam contra peccata & diabolum & morbos. Item, Qui inuocationes ad certas statuas approbant, quasi ibi plus sit auxiliij. Item, Qui interficiunt homines honestos, tantum, quia hos errores improbant, & veritatem profitentur.

HABET cum sint palam ethnica & idololatrica manifestum, defensores eorum non esse membra Ecclesie, sed dominari, sicut Pharisaei & Sadducei dominabantur. Interea tamen fuerunt, sunt, & erunt Ecclesia Dei, homines retinentes fundamentum, etiam si alij plus minus lucis habuerunt, habent, & habebunt, 1. Corinth. 3. Et in eodem etiam sancti stipulas extruunt supra fundamentum, cum profertur in hac temporum miseria multis qui habent initia fidei, non concedatur, vt erudiri, & cum doctioribus colloqui possint. Hinc tamen in eorum numero, quibus iubet Deus parci, Ezech. 2. Quis tamen & dolent, propterea quod errores stabiliantur.

PRIMUM igitur ex voce doctrinae iudicandum est & iudicandum, quae & vbi sit vera Ecclesia, quae voce verae doctrinae, deinde & legitimo vsu Sacramentorum ab alijs gentibus discernitur: & quae verae doctrinae, ostendunt ipsa scripta Prophetica & Apostolica Symbola. In his non est ambigua doctrina de fundamento, videlicet de articulis fidei, de essentia & voluntate Dei, de Filio redemptore, de lege, de promissionibus, de vsu Sacramentorum, de ministerio. Manifestum est nulli creaturae, non Angelis, non hominibus concessum esse, mutare doctrinam a Deo traditam. QUAE LITIS autem sit Ecclesia, ostendit filius Dei, inquit Iohan. 18. Regnum meum non est de hoc mundo. Item, Sicut Pater meus misit me, sic ego mitto vos. Colligitur voce ministrorum Euangelij aeterna Ecclesia Dei. Hoc immensum beneficium Dei agnoscere & grati celebrare debemus.

QUANTUM autem Ecclesia est coetus, qui conuocatur, exaudiri potest, tamen discernendus est ab imperijs politicis, sicut potentibus gladium. Nec iure diuino Episcopi habent potestatem pro dio puniendi non obediens, nec imperia mundi occupandi, tamen in ea ordo est, iuxta illud, Ascendit, dat dona hominibus, Apostolos, Prophetas, Euangelistas, Pastores, & Doctores.

FILIVS Dei est summus Sacerdos, vnctus ab aeterno patre, qui vt non funditus intereat Ecclesia, ministros Euangelij elegerunt, partim a se immediate vocatos, vt Prophetas & Apostolos, partim vocatione humana electos. Nam & Ecclesiae electionem approbat, & immensa bonitate efficax est, etiam sonante Euangelio electos suffragijs, aut nomine Ecclesiae.

RETINEMUS igitur & in nostris Ecclesijs publicum ritum ordinationis, quo conuocatur datur ministerium Euangelij viris electis, quorum mores & doctrinam prius exploramus.

Et de dignitate ministerij fideliter docemus Ecclesias. Nihil firmius potest, quam quod filius Dei inquit Iohan. 20. Sicut Pater me misit me, sic & ego mitto vos: Ostendit & quæ mandata det, predicare Euangelium: & affirmat, se per vocem illorum efficacem fore, sicut Pater ostendit se efficacem esse per filium.

PROPONIMVS & mandata Dei Lucæ 10. Qui vos audit, me audit: qui vos spernit, me spernit. Item Hebr. 13. Obœdite præpositis vestris. Nec tamen hæc dicta regnum constituunt extra Euangelium, sed obœdientiam præcipiunt debitam voci Euangelij: & ad ministerium hæc pertinent, docere Euangelium, administrare Sacramenta, vocem Absolutionis impertire petentibus, qui non perseverant in manifestis delictis, ordinare ministros Euangelij rite vocatos & exploratos, exercere iudicia Ecclesiæ legitimo modo: de ijs qui manifestorum criminum in moribus aut doctrinâ rei sunt, & contra contumaces, sententiam ex communicationis ferre, & conuersos rursus absolueri & recipere. Hæc ut rite fiant, etiam Consistoria in Ecclesijs nostris constituta sunt.

DIXIMVS autem in descriptione Ecclesiæ, multos in hac visibili Ecclesia esse non sanctos, qui tamen externa professione veram doctrinam amplectuntur: quia Donatistas improbamus, qui sinxerunt, ministerium eorum qui non sunt sancti, non esse efficacem. IMPROBAMVS & colluuiem Anabaptisticam, quæ sinxit Ecclesiam visibilem, in qua omnes sint sancti, Ac fatemur, de Ecclesia visibili in hac vita sensendum esse, sicut inquit Dominus Matth. 13. Simile est regnum cælorum saccæ missæ in mare, qua boni & mali pisces colliguantur. Sed tamen hi qui sunt hostes veræ doctrinæ, desinunt esse membra huius visibilis congregationis, iuxta hoc dictum Galat. 1. Si quis aliud Euangelium docet, anathema sit.

DE SACRAMENTIS.

DISCERNUNT Ecclesiam à cæteris gentibus, & ritus quidam diuinitus instituti, qui nominantur vsitate Sacramenta: vt Baptismus, & Cæna Domini: quæ tamen non sunt tantum signa professionis, sed multo magis (vt vetustas dixit) signa gratiæ, id est, sunt ceremoniæ additæ promissioni Euangelij de gratia, id est, de gratuita remissione peccatorum, & de reconciliatione, & de toto beneficio redemptionis: quæ ita instituta sunt, vt singuli eis vtantur: quia sunt pignora & testimonia, quæ ostendunt, ad singulos pertinere beneficia in Euangelio promissa. Nam vox Euangelij generalis est. Hanc tenentur hic vsus, pertinere ad singulos qui Sacramentis vtuntur.